

Plānošanas dokumenta „Raunas novada Raunas pagasta teritorijas plānojums 2005.-2017.gadam” monitoringa ziņojums

Plānošanas dokumenta un monitoringa ziņojuma izstrādātājs, kontaktinformācija: Evija Zurģe, evija.zurģe@inbox.lv, 64119901, 22016948

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums
<i>Vides (dabas) faktori</i>		
Nākamajām paaudzēm saglabātas vides un dabas vērtības	<p><u>Videi draudzīgu un resursus taupošu tehnoloģiju izmantošanas veicināšana .</u></p> <p>Cēsu rajons un arī Raunas pagasts ir relatīvi nabadzīgs ar derīgajiem izrakteņiem un energoresursiem. Enerģija daudzviet tiek izmantota nelietderīgi, lieli ir tās zudumi sadzīvē un ražošanā, pēc iespējas jālieto enerģiju taupošas iekārtas. Lielas problēmas arī rada atkritumu lielais daudzums, kas piesārņo vidi. Ražošanā, būvniecībā un sadzīvē jāievieš resursus taupošas un bezatkritumu tehnoloģijas. Piemērs tam ir centrālā katlu māja, kur 90- to gadu vidū tika veikta pāreja uz videi draudzīgu kurināmo- koksnes šķeldu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • paaugstināts apkures katla lietderības koeficients Raunas ciema centrālajā katlu mājā, rezultātā samazināts kurināmā patēriņš un kaitīgo CO2 izmešu apjoms; • regulāri tiek sekots gaisa kvalitātei no pašvaldības pārziņā esošajām katlu mājām; • uzlabota atkritumu apsaimniekošanas sistēma, ieviešot šķirotu atkritumu nodošanas punktus, kā arī 2015. gadā atverot Eko laukumu; • ielu apgaismojumā no 2016. gada uzsākta pāreja uz energoefektīvāku apgaismojumu; • tiek plānota pāreja uz ekonomiskāku un videi draudzīgāku apkures sistēmu pārējās novada katlu mājās.
	<p><u>Videi draudzīga atkritumu apsaimniekošana un samazināšana</u></p> <p>Projekts Atkritumu savākšanas sistēmas pilnveidošana</p> <p>Jāievieš šķirotu atkritumu savākšanas sistēma; jāveic teritoriju sakopšana (nelegālo atkritumu savākšana zaļajās zonās, dabas zonās).</p> <p>Projekts Informēts videi draudzīgs cilvēks.</p> <p>Jārīko informatīvie pasākumi (publikācijas par vides jautājumiem, semināri); jāveicina pašvaldības un skolas sadarbība vides izglītības jomā.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uzlabota atkritumu apsaimniekošanas sistēma, ieviešot šķirotu atkritumu nodošanas punktus, kā arī 2015. gadā atverot Eko laukumu; • tiek organizēta regulāra atkritumu savākšana zaļajās un dabas zonās, organizējot talkas un piesaistot šim darbam algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos nodarbinātos; • tiek praktizēti regulāri informatīvie pasākumi gan publikāciju veidā novada informatīvajā izdevumā, pašvaldības mājas lapā www.rauna.lv, kur ieviesta arī atsevišķa sadaļa; • novada izglītības iestādes iesaistās SIA „ZAAO”

	<p>Vidzemes plānošanas reģiona telpiskās struktūras plāna ietvaros Raunas pagasta kopīgās intereses ar kaimiņu pagastiem jāattīsta šādās jomās:</p> <p><u>Atvērtās telpas attīstības jautājumos:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nozīmīgu lauksaimniecības teritoriju apsaimniekošanā, • Ainavu saglabāšanā un kopšanā, • Tūrisma infrastruktūras attīstība (veloceliņi, informatīvās norādes, stāvvietas, ekotūrisma infrastruktūra, u. c.) 	<p>organizētajos projektos vides izglītības jomā.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ar Raunas pagastu robežjošos pašvaldību teritorijas plānojumos plānota lauksaimniecības teritoriju saglabāšana un attīstība tāpat kā Raunas pagastā; • 2016. gadā veikts Raunas ciema centra ainavu novērtējums un turpmākā ainavu veidošana notiek balstoties uz šo novērtējumu; • tūrisma attīstībā notiek sadarbība tūrisma produktu attīstībā caur Vidzemes tūrisma asociāciju, kā arī ar Smiltenes un Apes novadiem konceptā „Vidzemes šosejas pieturas”.
<p>Saglabāts dabas un kultūrvēsturiskais mantojums, uz kā balstās tūrisma attīstība</p>	<p><u>Kultūras mantojuma - arhitektūras, arheoloģijas un mākslas pieminekļu saglabāšana un restaurācija.</u></p> <p>Kā Cēsu rajonā, tā arī Raunas pagastā cauri gadiem ir notikušas plašas ekonomiskās, politiskās un militārās aktivitātes. Katrs laikmets ir atstājis iespaidu uz apbūvi, piemēram, uz Raunas pili, kura būvēta 13. gadsimtā, un vēlāk piedzīvojusi gan daudzas cīņas un karus, gan postīšanas un atjaunošanas. Pils nav vienīgais arhitektūras piemineklis, Raunā ir vēl citi un tie atrodas sliktā tehniskā stāvoklī, arī Raunas Evaņģēliski Luteriskā baznīca. Ir nepieciešama šo kultūras pieminekļu saglabāšana un restaurācija.</p> <p>Lai saglabātu dabas lieguma “Raunas Staburags” vērtību un saglabātu un palielinātu Raunas Staburaga esošās Alpu Kreimules bioloģisko vērtību Raunas pagasta teritorijas plānojumā jānosaka rīcības programma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informēt sabiedrību par bioloģisko daudzveidību, par apdraudētajām vietām, skaidrojot to saglabāšanas un aizsargāšanas nepieciešamību, uzstādot plašu informatīvu materiālu; 	<ul style="list-style-type: none"> • katru gadu tiek veikti regulāri Raunas viduslaiku pils drupu konservācijas darbi, pieejamā finansējuma robežās. Finansējums tiek atvēlēts pašvaldības budžetā, kā arī piesaistīts valsts finansējums; • tiek meklētas starptautiskās sadarbības iespējas Raunas viduslaiku pilsdrupu saglabāšanai; • turpmāko konservācijas darbu kvalitatīvai norisei 2017. gadā uzsākta atkārtota pilsdrupu arhitektoniskā izpēte un plāna izstrāde; • arī Raunas evaņģēliski luteriskās baznīcas restaurācijai piesaistīts Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas līdzfinansējums jau kopš 2011. gada, tā veicot izpēti, restaurējot baznīcas torni, atjaunojot jumta segumu. • Dabas liegumā „Raunas Staburags” (turpmāk – Staburags) atjaunota informācija, skaidrojot tā aizsargāšanas un saglabāšanas priekšnosacījumus; • Staburaga sakopšana tiek iekļauta ikgadējās „Lielās talkas” aktivitātēs, kā arī to veic pašvaldības saimnieciskās struktūras; • Staburaga dabas aizsardzības plāna izstrāde nav uzsākta, jo tā ir Dabas aizsardzības pārvaldes funkcija, kam diemžēl līdz šim finansējums nav atradies un arī pašvaldība savu finansējumu valsts funkciju realizācijai nav spējusi

	<ul style="list-style-type: none"> Iesaistīt vietējos iedzīvotājus, dabas lieguma pierobežu zemes īpašniekus, skolu jaunatni, Raunas tūrisma apvienību atsevišķos Raunas Staburaga aizsargājamās teritorijas apsaimniekošanas pasākumos (mācību taku izveidošana, talkas u.c. pasākumi); Izstrādāt Raunas Staburaga dabas lieguma dabas aizsardzības plānu, iedalot līdzekļus no pašvaldības budžeta tā apsaimniekošanai, vienlaicīgi veicinot valsts un starptautisko fondu līdzekļu piesaistīšanu izvirzīto mērķu sasniegšanai; Veikt bioloģiskās daudzveidības inventarizāciju un vadlīniju izstrādāšanu to aizsardzības nodrošināšanai ārpus aizsargājamām dabas teritorijām; Nodrošināt Ministru kabineta noteikumu Nr. 415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" prasības attiecībā uz ierobežojumiem dabas liegumu teritorijās (16. – 17.p.). 	<p>atvēlēt, līdz ar to ir ierobežota Eiropas Savienības struktūrfondu finansējuma piesaiste;</p> <ul style="list-style-type: none"> Staburaga teritorija 2015. gadā ir uzmērīta un īpašumtiesības nostiprinātas zemesgrāmatā uz pašvaldības vārda; Pašvaldība iesaistījies vairākos ar Staburaga saglabāšanu saistītos projektos: <ul style="list-style-type: none"> EK LIFE projekts "Prioritāro mitrāju biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā"; Alpu kreimules <i>Pinguicula alpina</i> L. augšana un ekoloģiskās prasības; Raunas Staburaga ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais raksturojums.
Dabas resursu lietderīga izmantošana	<p><u>Resursus taupoša kokapstrāde.</u></p> <p>Pagastā ir izveidojušies vairāki kokapstrādes uzņēmumi, jo Cēsu rajonā viens no galvenajiem dabas resursiem ir meži. Tomēr nesaudzīga mežu izciršana nākotnē var apdraudēt gan dabu, gan pašu kokapstrādes nozari. Jāveicina nevis pusfabrikātu, bet gala produkta ar augstāku pievienoto vērtību ražošana un eksports, kas Raunas pagastā jau ir uzsācies. Sākotnējais lielais gateru skaits ir krasi sarucis. Tālredzīgākie uzņēmumi pārstrukturizējušies tā, lai ražotu jau galaproduktus nevis tikai izejvielas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Raunas pagastā vairs nav neviena gatera, kas ražotu pusfabrikātus; SIA „Pavasars” teritorijas plānojuma darbības laikā kļuvis par pārliecinošu koka karkasu māju, koka un koka – alumīnija logu un koka durvju ražotāju ar vienu no lielākajiem apgrozījumiem pagastā. Pēdējos gados izveidojušies vēl vairāki uzņēmumi ar līdzīgu darbības profilu.
<i>Sociālie faktori (veselība, drošība, labklājība)</i>		
Attīstīta, iedzīvotāju un uzņēmumu vajadzībām atbilstoša infrastruktūra.	<p><u>Ūdens apgādes sistēmas sakārtošana un dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšana.</u></p> <p>Dzeramā ūdens kvalitāte ne vienmēr Raunas pagastā atbilst normām, tādējādi radot draudus cilvēku veselībai. Lielākās problēmas rada paaugstinātais dzelzs saturs un cietība.</p> <p>Projekti - Artēzisko aku apsekošana, inventarizācija un</p>	<ul style="list-style-type: none"> divos etapos 2008. un 2011. gadā realizēts projekts „Ūdenssaimniecības attīstība Raunas pagasta Raunas un Rozes ciemos”. Šī projekta ietvaros izbūvēti jauni artēziskie urbumi ar ūdens sagatavošanas stacijām, izbūvēti un atjaunoti gan ūdens, gan kanalizācijas tīkli abos ciemos, izbūvētas jaunas notekūdeņu attīrīšanas ietaises Rozes ciemā.

	<p>sakārtošana.</p> <p><u>Neattīrītu notekūdeņu nokļūšanas nepieļaušana upēs un ūdens tilpnēs.</u></p> <p>Ūdens baseinu piesārņojums ietekmē ekoloģisko stabilitāti, iedzīvotāju un nākamo paaudžu veselību plašā teritorijā. Vairākās vietās pagastā sadzīves un ražošanas notekūdeņi neattīrīti nokļūst upēs un ūdenstilpnēs.</p> <p>Projekti Raunas pagasta ūdenssaimniecības sistēmas renovācija.</p> <p><u>Teritorijas ilgtspējīgai attīstībai piemērota ceļu tīkla nodrošināšana.</u></p> <p>Ceļu tīkls un tā kvalitāte ir priekšnosacījums gan uzņēmējdarbības attīstībai, gan tūrisma iespēju realizācijai, kā arī sabiedriskā transporta un sociālo pakalpojumu iespēju uzlabošanai. Diemžēl ceļu kvalitāte Raunas pagasta teritorijā nav pietiekama. Tas daļēji traucē lauku teritoriju attīstībai, grauj apdzīvojuma saglabāšanos.</p> <p>Projekti Reģionālās nozīmes autoceļu attīstības programma (apstiprināta Cēsu rajona padomes sēdē 20.07.1999.), kas paredz Ceļa <i>P29 Rauna – Drusti - Jaunpiebalga</i> grants seguma bitumenizāciju, virsmas apstrādi.</p> <p>Grants seguma bitumenizācija un virsmas apstrāde jāparedz arī uz Raunas pašvaldības ceļiem:</p> <p>Rauna – Kauguri, kā arī Rauna – Lisa, kas ved uz Raunas pagasta apdzīvoto vietu Rozes, kur dzīvo liela daļa iedzīvotāju un dodas mācīties, strādāt un atpūsties gan uz pašvaldības centru, gan Cēsīm u.c.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Raunas ciema notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm veikti rekonstrukcijas darbi par pašvaldības finanšu līdzekļiem 2010., 2011. un 2015. gadā, tādējādi nodrošinot to darbību atbilstoši vides kvalitātes prasībām. • 2015. gadā realizēts projekts „Ūdensvada un kanalizācijas tīklu izbūve Lauku un Gravas ielās Raunā, Raunas pagastā, Raunas novadā”, tā paplašinot tīklu garumu un radot jaunus pieslēgumus. • nākas atzīt, ka ceļu kvalitāte Raunas pagastā joprojām nav ievērojami uzlabojusies un tā vēl joprojām ir ļoti augsta prioritāte. Situāciju sarežģī apstākļi, ka visi teritorijas plānojumā kā attīstāmie norādītie ceļi P28, P29 un V298 (Rauna – Lisa) ir valsts ceļi, kuriem trūkst valsts finansējuma. Pašvaldība regulāri vēršas gan Satiksmes ministrijā, gan VAS „Latvijas valsts ceļos” ar lūgumu aktualizēt šo autoceļu sakārtošanu, taču joprojām ir skaidra atbilde, ka šajā plānošanas periodā finansējuma nav. • pašvaldības pārvaldībā esošo ceļu uzturēšanā pašvaldība pieejamā finansējuma ietvaros katru gadu uzlabo kāda autoceļa segumu un ūdens novadi, 2017. gadā plānots uzsākt autoceļu posmu Cimza – Jāņaskola un Draudzības trase rekonstrukciju, kam piesaistāms Eiropas Savienības Lauku attīstības programmas līdzfinansējums.
<p>Bezdarba līmenis vismaz par 1 % zemāks nekā šobrīd (4,2 %) (2004).</p>	<p>Bezdarba līmeņa samazināšana.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2009. gadā izveidots Raunas novads, apvienojot Drustu un Raunas pagastus, kas liedz iespēju iegūt pārbaudāmu bezdarba līmeņa statistiku pa pagastiem, un kopā veido augstāku bezdarba procentu nekā tas bija Raunas pagastam 2004. gadā. • 2016. gada bezdarba līmeņa rādītājs novadā ir

		<p>5.8%, pēc pašvaldības aprēķiniem Raunas pagasta rādītājs – 3.9%, tātad bezdarba samazinājums ir, bet ne plānotajās robežās.</p> <ul style="list-style-type: none"> • vienlaikus jānorāda, ka darba tirgū ir regulāri pieejamas darba vietas, pašvaldība aktīvi iesaistās algoto pagaidu sabiedrisko darbu realizācijā, bet esošo bezdarbnieku sarakstā esošās personas raksturo divi rādītāji – nevēlēšanās strādāt algotu darbu, prasmju trūkums un nelegālā nodarbinātība. • ņemot vērā iepriekšējo punktu, pašvaldība 2015. gadā iesaistījies Eiropas Sociālā fonda projekta „PROTI un DARI” realizācijā un plāno iesaistīties pieaugušo izglītības pasākumu realizācijā.
<p>Iedzīvotājiem nodrošinātas kvalitatīvas izglītības iespējas</p>	<p><u>Sporta zāles celtniecība</u></p> <p>Iecerēts līdz 2006. gada beigām pabeigt Raunas vidusskolas sporta zāles celtniecību, kurā atrastos vieta ne tikai skolēnu sporta aktivitātēm, bet arī iedzīvotāju atpūtai- trenāžieru zāle, plašs sporta laukums ar 300 skatītāju vietām. Nākotnē ir doma arī par peldbaseinu.</p>	<p>Raunas vidusskolas sporta zāles projektu pēc 2005. gada tehniskā projekta tā arī nav izdevies uzcelt un 2015. gadā tika nolemts izstrādāt jaunu būvprojektu, kas būtu ekonomiskās un atbilstu pašvaldības iespējām. 2017. gadā plānots uzsākt sporta zāles būvniecības darbus pēc šī projekta.</p>
<p>Pagastā ir veselīga un pievilcīga dzīves telpa.</p>	<p>Vidzemes plānošanas reģiona telpiskās struktūras plāna ietvaros Raunas pagasta kopīgās intereses ar kaimiņu pagastiem jāattīsta šādās jomās:</p> <p><u>Atvērtās telpas attīstības jautājumos:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nozīmīgu lauksaimniecības teritoriju apsaimniekošanā, • Ainavu saglabāšanā un kopšanā, • Tūrisma infrastruktūras attīstība (veloceliņi, informatīvās norādes, stāvvietas, ekotūrisma infrastruktūra, u. c.) 	<ul style="list-style-type: none"> • domājot par pievilcīgu dzīves telpu, jau iepriekš pieminēts 2016. gadā veiktais Raunas ciema ainavu novērtējums, kas ir par pamatu to tālākai attīstībai; • gan ar pašvaldības finansējumu, gan piesaistot Eiropas Savienības līdzfinansējumu kopš 2009. gada realizēti vairāki projekti dzīves telpas uzlabošanai Raunas pagastā, piemēram LEADER projekti „Aktīvās atpūtas infrastruktūras objekti Raunā, Skolas ielā 1, Skolas ielā 2 un „Raunas pilsdrupās” Raunas pagastā”, „Pirmā pasaules karā un Latvijas brīvības cīņās kritušo Raunas draudzes locekļu piemiņai veltītā piemiņas kompleksa infrastruktūras labiekārtošana”, „Dabas takas labiekārtošana Raunā”. • rekonstruētas ietves Valmieras, Vidzemes, Rīgas un Cēsu ielās. • 2009. gadā rekonstruēts un 2016. gadā papildināts

<p>Aktīvi, uzņēmīgi, pagasta attīstībā ieinteresēti iedzīvotāji</p>	<p><u>Pilnveidot, motivēt cilvēku izglītoties mūža garumā</u></p> <p>Projekts Interesu izglītības veicināšana pieaugušajiem.</p> <p>Jārīko informatīvi pasākumi par dažādām izglītošanās iespējām (publikācijas, semināri).</p> <p>Projekts Kultūras dzīves pilnveidošana pieaugušajiem.</p> <p>Projekta ietvaros jāatbalsta kultūras nozarē strādājošo kvalifikācijas paaugstināšana.</p> <p>Jāveicina nevalstisko organizāciju iesaistīšana (dažādu fonda līdzekļu piesaistīšana).</p> <p>Projekts Aktīvs, informēts cilvēks.</p> <p>Informācijas iegūšana un izplatīšana notiek izmantojot pašvaldības interneta mājas lapu.</p>	<p>ielu apgaismojums Rozes ciemā.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pašvaldības mājas lapa regulāri tiek papildināta, 2015. gadā pilnībā mainīts tās formāts, 2017. gadā plānots atvērt jaunu Raunas vidusskolas mājas lapu; • Interesu izglītības veicināšanā iedzīvotājiem aktīvi iesaistīties Nodibinājums „Raunas evaņģēliski luteriskās draudzes diakonijas centrs”, kurš piesaistot gan pašvaldības finansējumu, gan dažādu projektu līdzfinansējumu nodrošina iedzīvotājiem mūžizglītības iespējas dažādās jomās, piemēram, angļu valoda, vācu valoda, kulinārija, dārzniecība u.tml. Dažāda spektra pasākumus rīko arī Raunas bibliotēka, pašvaldības Lauksaimniecības un uzņēmējdarbības konsultants. • Kopš 2010. gada vērojama arī kultūras nozares attīstība, tiek dažādoti pasākumi, lai tie būtu orientēti uz visām iedzīvotāju grupām, rīkoti ikgadējie tradicionālie pasākumi – Viduslaiku diena, festivāls, Raunas vārda diena. Kultūras dzīves kvalitāti veicina arī Raunas muzeja, kurš izveidots 2015. gadā, darbība un ciešā sadarbība ar Raunas bērnu un jauniešu centru „Pagrabiņš”, kurš izveidots 2011. gadā un sekmīgi darbojas, tajā skaitā arī dažāda mēroga projektu realizācijā.
<p>Iedzīvotājiem pieejama kvalitatīva veselības un sociālā aprūpe</p>	<p><u>VESELĪBAS AIZSARDZĪBA</u></p> <p>Raunas pagastā ir reģistrētas divas ģimenes ārsta prakses – A. Skrickas un V. Tēraudas, A. Liepkalnes zobārstniecības prakse. Raunas ambulancē tiek sniegti arī tādi pakalpojumi kā elektrokardiogramma, fizioterapija, laboratorija, iespējamas arī mājas vizītes. Ar vācu partneru palīdzību ir iegādāts rentgena aparāts.</p> <p>Ārstu privātprakses izvietojušās Raunas pagasta pašvaldībai piederošajā ēkā Dīķa ielā 6. 2004. gadā ir veikts kāpņu un telpu remonts, nomainītas ārdurvis, ambulance ir kļuvusi pieejama zīdaiņiem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.</p> <p>Raunas pagastā atrodas Labklājības ministrijas padotībā</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Raunas pagastā darbojas 3 ģimenes ārstu prakses, pieejama laboratorija, kā arī zobārsta pakalpojumi. Diemžēl zobārstniecības prakse kopš 2015. gada nenodrošina bezmaksas pakalpojumus bērniem, kas ir ne vien Raunas pagasta, bet valstiska problēma. • Skolniekiem tiek organizētas bezmaksas higiēnista apmeklējuma vizītes. • Iedzīvotājiem pieejami arī ārstnieciskā pedikīra un masāžu pakalpojumi. • 2015. gadā slēgta VSAC „Vidzeme” filiāle „Rauna”, tā vietā tā paša gada nogalē atvērta Pansija „Rauna” kā Nodibinājuma „RELD diakonijas centrs” struktūrvienība.

	<p>esošais Specializētais valsts sociālās aprūpes pansionāts'' Rauna''. Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma Pārejas noteikumu 2. punktu pansionāts līdz 2005. gada 31. decembrim tiks reorganizēts par pašvaldības iestādi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sociālais dienests pa šo laiku pilnveidojis savu darbību paplašinot pakalpojumu klāstu, kopš 2011. gada nodrošinot arī aprūpes mājās pakalpojumu. • Kopš 2010. gada, sākotnēji ESF projekta „Speciālistu piesaiste Raunas novadam” ietvaros, vēlāk jau ar pašvaldības atbalstu pieejami arī psihologa pakalpojumi.
<p>Sabiedriskā transporta nodrošināšana, lai iedzīvotāji nokļūtu pagasta pašvaldībā, rajona un kaimiņu rajonu pašvaldībās</p>	<p>Vidzemes plānošanas reģiona telpiskās struktūras plāna ietvaros Raunas pagasta kopīgās intereses ar kaimiņu pagastiem jāattīsta šādās jomās:</p> <p><u>Infrastruktūras attīstības jautājumos:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Saistībā ar VIA Hanseatica tūrisma attīstības zonu (Raunas pagasta padome ir iesaistījusies kā partneris projektā ”Tūrisma attīstība VIA Hanseatica teritorijā”, kurš aptver teritorijas ap ceļiem, kuri savienotu senās Hanzas savienības pilsētas- Straupi, Cēsis, Valmieru); • Iekļaušanās Eiro velo tūrisma 11 atzaros; • Reģionālās nozīmes lauku teritoriju attīstības koridora <i>Vidzemes Josta</i> plānošanā; • Sabiedriskā transporta tīkla attīstībā. 	<ul style="list-style-type: none"> • pašvaldība vēl joprojām ir dalībnieks VIA Hanseatica projektā, taču vērā ņemamu ietekmi no šī projekta savā darbībā neizjūt, ņemot vērā tās ģeogrāfisko izvietojumu; • tiek domāts par velotūrisma attīstību, tā plānota vairākās Raunas tūrisma informācijas centra aktivitātēs, kā arī Vidzemes tūrisma asociācijas administrētajos pārrobežu sadarbības projektos, turpinot arī „Vidzemes Jostas” koncepta attīstību; • Sabiedriskā transporta tīkls pa šo laiku vairāk gan samazinājies nekā paplašinājies, taču pašvaldībai sadarbībā ar pārvaldītāju AS „CATA” līdz šim izdevies atrast optimālu risinājumu pieejamā finansējuma ietvaros, lai iedzīvotājiem netiktu pasliktinātas mobilitātes iespējas. Taču šī nozare ir aktuāla nepārtraukti, ņemot vērā plānotās izmaiņas valsts politikā šajā jomā; • Pašvaldība iesaistās Vidzemes plānošanas reģiona sabiedriskā transporta jomas projektos, piemēram, „Transports pēc pieprasījuma”, lai plānotu alternatīvus problēmas risinājumus.
<p>Attīstīts pakalpojumu tīkls</p>	<p><u>Bibliotēku tīkla attīstība</u></p> <p>Raunas pagastā ir trīs bibliotēkas un galvenās problēmas ir līdzekļu trūkums jaunākās literatūras iegādei un tehnoloģiju modernizācijai. Bibliotēkās ir jābūt pieejamai gan latviešu, gan ārzemju literatūrai. Bibliotēkām ir savstarpēji jāsadarbojas ne vien savā starpā, bet arī ar citām rajona bibliotēkām, izmantojot datortehniku un Internet tīklu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gan Raunas, gan Rozes, gan Raunas vidusskolas bibliotēku darbs ir pilnībā datorizēts; • bibliotēkas nodrošinātas ar visām nepieciešamajām tehnoloģijām, tērējot gan pašvaldības, gan struktūrfondu finansējumu; • 2015. gadā Raunas bibliotēka pārvietota uz jaunām telpām Rīgas ielā 2, kur izveidota arī pilnīgi jauna iekšējā infrastruktūra.

	<p>Vidzemes plānošanas reģiona telpiskās struktūras plāna ietvaros Raunas pagasta kopīgās intereses ar kaimiņu pagastiem jāattīsta šādās jomās:</p> <p><u>Apdzīvotuma struktūras attīstības jautājumos:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Raunas ciema kā novada nozīmes centra attīstība ar atbilstošu pakalpojumu pieejamību ciema un apkārtnes iedzīvotājiem; • Raunas pagasta atrašanās Ziemeļu funkcionālajā urbānajā tīklā, kas ir “Vidzemes taureņa” kreisais spārns, ko veido lielākās pilsētas- Valmiera, Cēsis, Valka, Smiltene un mazpilsētas un lauku apdzīvotuma centri- Līgatne, Priekuļi, Liepa, Straupe, Augšlīgatne, Rauna, Rubene, Mūrmuiža, Strenči, Trikāta, Seda, Vijciems. Šim urbānajam tīklam ir jānodrošina Vidzemes lielo pilsētu konkurētspēja ar lielākajām pilsētām Latvijas citos reģionos. Izstrādājot vispārējo stratēģiju šī urbānā tīkla attīstībai, jāņem vērā katras apdzīvotās vietas savdabība. Panākumi var tikt gūti lielo pilsētu sadarbību tīkla ietvaros, sadarbojoties arī novada nozīmes centriem un citām apdzīvotajām vietām, savstarpēji papildinot vienai otru, nevis konkurējot. Tas ietver sadarbību ar tuvākajiem nacionālās, reģionālās un novada nozīmes centriem- Cēsīm, Valmieru, Smiltēni, Liepu, Priekuļiem un arī patreizējiem tuvākajiem pagastiem –Mārsnēniem, Blomi, piemēram, tūrisma tīkla izveidē. 	<ul style="list-style-type: none"> • Raunas ciema centrs attīstījies kā novada nozīmes centrs. Šo attīstību vēl papildus veicinājusi Vienotā klientu apkalpošanas centra izveide 2015. gadā, tā nodrošinot iedzīvotājiem iespēju šeit saņemt uz vietas arī valsts iestāžu pakalpojumus. • Sadarbība ar apkārtējiem reģionālas un novada nozīmes centriem pa šiem gadiem izveidojusies vairāk epizodiska, ne sistemātiska, piemēram, ar Smiltene – tūrisma jomā, Cēsīm – sporta veicināšanā. Cieša uz sadarbības līgumiem balstīta sadarbība izveidota ar Priekuļiem un pārējām 6 bijušā Cēsu rajona pašvaldībām – izglītības, būvniecības un starptautisko attiecību jomā, šī sadarbība pastāvīgi tiek pilnveidota jaunās jomās, tajā skaitā, dažādu projektu realizācijā.
<p>Ekonomiskie faktori Tautsaimniecības nozaru attīstība</p>		
<p>Uz vietējā darbaspēka, intelektuālā potenciāla un vietējo dabas resursu izmantošanu</p>	<p><u>Pārtikas pārstrādes nozares attīstības veicināšana.</u></p> <p>Pārtikas pārstrādes rūpniecība ir tradicionāla un salīdzinoši labi attīstīta nozare Cēsu rajonā un lielāka uzmanība jāpievērš arī pārstrādes rūpniecībai Raunas pagastā. Tirgus attīstība izvirza aizvien jaunas prasības produkcijas kvalitātei, kas nosaka nepieciešamību modernizēt ražošanu. Kā rajonā kopumā, arī Raunas pagastā viens no nozīmīgākajiem dabas resursiem ir</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Raunas pagasta uzņēmējdarbība nozaru griezumā pamatā nav mainījies, kas nozīmē, ka lauksaimniecība vēl joprojām ir viena no pamatnozarēm, tajā skaitā piena lopkopība, graudkopība. • Kopš 2009. gada pagastā attīstījusies arī „mazā” pārtikas pārstrāde, jo izveidojušies daudzi nelieli, bet stabili uzņēmumi, kas nodarbojas ar pārtikas produktu

<p>balstītas attīstītas ražotnes.</p>	<p>lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ). Tas nozīmē, ka ir pamats pārtikas pārstrādes nozares attīstībai, jo izejvielas - piens, gaļa, graudi – ir un būs pieejamas.</p>	<p>ražošanu – SIA „Siera ražotne”, ZS „Oši”, SIA „Latnature”, SIA „Latvijas Ķiploks”, pēdējie divi savas uzņēmējdarbības attīstībai saņēmuši arī pašvaldības atbalstu.</p>
	<p><u>Netradicionālās lauksaimniecības pilnveidošanās un attīstība.</u></p> <p>Iekšējās un ārējās konkurences apstākļos būs grūti pastāvēt lielam skaitam vidēji mazu lauku saimniecību, kas specializējušās tradicionālajos ražošanas veidos. Tāpēc nepieciešams paralēli attīstīt arī netradicionālās lauksaimniecības virzienus un tās produkcijas noieta tirgus.</p>	<p>Kā jau iepriekš pieminēts pa šo laiku attīstījušies vairāki netradicionālās ražošanas uzņēmumi, kas tajā pat laikā saistīti ar tradicionālajām nozarēm. Šajā plānošanas periodā attīstījies SIA „Siera ražotne” produktu klāsts, uzņēmums pats audzē sieraboliņu savu produktu ražošanai, SIA „Latvijas Ķiploks” audzē ķiplokus, kā arī iepērk tos no citiem audzētājiem, populāra ir arī ārstniecības augu audzēšana dažādu produktu izstrādei.</p>
	<p><u>Resursus taupoša kokapstrāde.</u></p> <p>Pagastā ir izveidojušies vairāki kokapstrādes uzņēmumi, jo Cēsu rajonā viens no galvenajiem dabas resursiem ir meži. Tomēr nesaudzīga mežu izciršana nākotnē var apdraudēt gan dabu, gan pašu kokapstrādes nozari. Jāveicina nevis pusfabrikātu, bet gala produkta ar augstāku pievienoto vērtību ražošana un eksports, kas Raunas pagastā jau ir uzsācies. Sākotnējais lielais gateru skaits ir krasi sarucis. Tālredzīgākie uzņēmumi pārstrukturizējušies tā, lai ražotu jau galaproduktus nevis tikai izejvielas.</p>	<p>Kā jau iepriekš norādīts Raunas pagastā vairs nav neviena gatera, kas ražotu pusfabrikātus, to vietā izveidojušies spēcīgi uzņēmumi, kas specializējas gala produktu – koka mājas, logi, durvis – ražošanā un pamatā eksportēšanā uz ārzemēm. Visi šie uzņēmumi pamatā gājuši caur pārstrukturizācijas procesiem un pie rezultāta nonākuši mainot koncepcijas un attīstot kvalitātes standartos balstītu produktu.</p>
	<p><u>Jauno uzņēmēju atbalsts, sociālo uzņēmumu veidošana.</u></p> <p>Viens no uzņēmējdarbības faktoriem ir uzņēmēji – personas, kuras uzņemas atbildību un risku par resursu izmantošanu. Tomēr jaunam uzņēmējam ir grūti uzsākt uzņēmējdarbību, jo ir nepieciešami izdevumi ne tikai ražošanas vai pakalpojumu attīstībai, bet arī papildus līdzekļi uzņēmuma reģistrācijai, biroja iekārtošanai, darbinieku atalgojumam u.c. Pašvaldība var atbalstīt jaunu uzņēmumu veidošanos organizējot, piemēram, izglītojošus pasākumus, izstrādājot telpu un teritorijas nomas maksu atlaizņu sistēmu, u. c.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pašvaldība kopš 2014. gada ieviesusi „Biznesa ideju konkursu” biznesa uzsācējiem. Konkurss šos gadus nav bijis liels, bet var secināt, ka atbalstītas ir attīstīties spējīgas idejas un atbalsta rezultātā arī uzsākta sekmīga uzņēmējdarbība, piemēram, jau pieminētie SIA „Latnature” un SIA „Latvijas Ķiploks”; • kopš 2015. gada pašvaldībā izveidots „Uzņēmējdarbības un lauksaimniecības konsultanta” amats, paplašinot saņemtā atbalsta apjomu. • lai gan sociālās uzņēmējdarbības juridiskais formulējums valstī vēl joprojām ir izstrādes procesā, kā pozitīvu sociālās uzņēmējdarbības piemēru varam nosaukt

		<p>jau pieminēto Nodibinājumu „Raunas evaņģēliski luteriskās draudzes diakonijas centrs”.</p>
<p>Rauna kā pazīstams un viesmīlīgs pagasts.</p>	<p><u>Mūsdienu prasībām piemērota sakaru tīklu izveidošana.</u> Viens no uzņēmējdarbību ietekmējošiem faktoriem ir sakaru tīkla kvalitāte un pieejamība. Tiem jābūt piemērotiem mūsdienu sakaru tehnoloģiju prasībām, jo Internet un ciparu sakaru nozīme tikai pieaug. Projekti Tūrisma un Informācijas centra izveide Raunas pagastā.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2012. gadā sadarbībā ar SIA „Balt – Go” darbu uzsāka tūrisma informācijas centrs, pašlaik tas darbību turpina jau kā pašvaldības struktūrvienība. • Plānošanas periodā vērojama arī sakaru pakalpojumu, galvenokārt interneta pārklājuma uzlabošanās, vienīgi novada teritoriju vēl joprojām nav nodrošināta ar optiskā kabeļa pārklājumu, taču plānots tas tiek.
	<p><u>Kvalitatīva tūrisma servisa veicināšana.</u> Visā pasaulē tūrismam tiek piešķirta liela loma gan ekonomiskā, gan labklājības un atpūtas ziņā. Tagad šī augošā nozare skar arī Raunu, kur arvien biežāk iegriežas gan vietējie, gan ārvalstu tūristi. Interesentu un tūristu skaitu varētu vēl palielināt, izveidojot kvalitatīvāku servisu – naktsmītnes (viesnīcu), Tūrisma Informācijas centru, atpūtas vietas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pie tūrisma servisa attīstības tiek strādāts nepārtraukti un piedāvājums ar vien paplašinās un tā kvalitāte aug; • pēdējos gados novērojama tendence tūrisma attīstībā ir pašvaldības tūrisma informācijas centra personā sadarbība ar vietējiem uzņēmējiem tūrisma produktu radīšanā un attīstībā; • par veiksmīgu atzīstama arī sadarbība ar Smiltenes un Apes novadiem tūrisma produkta „Vidzemes šosejas pieturas” attīstīšanā; • Paplašinājies arī naktsmītņu un atpūtas vietu piedāvājums.
	<p>Vidzemes plānošanas reģiona telpiskās struktūras plāna ietvaros Raunas pagasta kopīgās intereses ar kaimiņu pagastiem jāattīsta šādās jomās: <u>Infrastruktūras attīstības jautājumos:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Saistībā ar VIA Hanseatica tūrisma attīstības zonu (Raunas pagasta padome ir iesaistījusies kā partneris projektā ”Tūrisma attīstība VIA Hanseatica teritorijā”, kurš aptver teritorijas ap ceļiem, kuri savienotu senās Hanzas savienības pilsētas- Straupi, Cēsis, Valmieru); • Iekļaušanās Eiro velo tūrisma 11 atzaros; • Reģionālās nozīmes lauku teritoriju attīstības koridora <i>Vidzemes Josta</i> plānošanā; 	<p>Pašvaldība kopā ar citām pašvaldībām iesaistās Vidzemes plānošanas reģiona projektos, kas vērsti uz jaunu tūrisma produktu un sadarbības tīklu attīstīšanu.</p>

	<p>Sabiedriskā transporta tīkla attīstībā.</p> <p>Vidzemes plānošanas reģiona telpiskās struktūras plāna ietvaros Raunas pagasta kopīgās intereses ar kaimiņu pagastiem jāattīsta šādās jomās: <u>Apdzīvotuma struktūras attīstības jautājumos:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Raunas ciema kā novada nozīmes centra attīstība ar atbilstošu pakalpojumu pieejamību ciema un apkārtnes iedzīvotājiem; • Raunas pagasta atrašanās Ziemeļu funkcionālajā urbānajā tīklā, kas ir “Vidzemes taureņa” kreisais spārns, ko veido lielākās pilsētas- Valmiera, Cēsis, Valka, Smiltene un mazpilsētas un lauku apdzīvotuma centri- Līgatne, Priekuļi, Liepa, Straupe, Augšlīgatne, Rauna, Rubene, Mūrmuiža, Strenči, Trikāta, Seda, Vijciems. Šim urbānajam tīklam ir jānodrošina Vidzemes lielo pilsētu konkurētspēja ar lielākajām pilsētām Latvijas citos reģionos. Izstrādājot vispārējo stratēģiju šī urbānā tīkla attīstībai, jāņem vērā katras apdzīvotās vietas savdabība. Panākumi var tikt gūti lielo pilsētu sadarbību tīkla ietvaros, sadarbojoties arī novada nozīmes centriem un citām apdzīvotajām vietām, savstarpēji papildinot vienai otru, nevis konkurējot. Tas ietver sadarbību ar tuvākajiem nacionālās , reģionālās un novada nozīmes centriem- Cēsīm, Valmieru, Smiltēni, Liepu , Priekuļiem un arī patreizējiem tuvākajiem pagastiem –Mārsnēniem, Blomi, piemēram, tūrisma tīkla izveidē . 	<ul style="list-style-type: none"> • izstrādājot tūrisma piedāvājumus pašvaldība daudz strādā pie mārketinga aktivitātēm, gan individuālajiem projektiem, gan kopā ar sadarbības partneriem; • pēdējos četros gados pastiprināti tiek strādāts pie atpazīstamības veicināšanas, norādes zīmju un vides elementu izstrādes un uzstādīšanas, tā dodot tūristam ne tikai papildus informāciju, bet palielinot viesmīlību.
Lauksaimnieciskās ražošanas attīstība	<p><u>Piena lopkopības saglabāšana.</u></p> <p>Piena lopkopība ir nozare, kurā pagasta lauksaimniekiem ir pieredze un zināšanas. Pagastā līdz 2004. gada vasarai bija piena pārstrādes uzņēmuma a/s “Smiltēnes piens” pienotava un ražotne. Vietējie lauksaimnieki savu lauksaimniecības produkciju nodod arī Rīgas, Limbažu, Drustu un Valmieras piena pārstrādes uzņēmumiem. Nākotnes perspektīvas Eiropas Savienības tirgū ir konkurences radītas, jo valdot piena pārprodukcijas apstākļiem,</p>	<p>Piena lopkopība pagastā vēl joprojām ir viena no lauksaimniecības pamatnozarēm ar stabilu nākotnes redzējumu. Plānošanas periodā tā vairāk pārstrukturējusies no sīksaimniecībām uz pagasta mērogā lielām un modernām saimniecībām, kas savu attīstību balstījušas gan uz pašu līdzekļiem, gan Eiropas savienības līdzfinansējumu. Tā, piemēram, viena no modernākajām un lielākajām novada piena lopkopības saimniecībām ZS</p>

	<p>agrākais pieprasījums pēc pašmāju produktiem nesaglabājas, taču ir svarīgi modernizēt šo nozari arī turpmāk, jo būs nepieciešamas izejvielas pienotavām un piena produkti ir iecienīts uzturlīdzeklis Latvijā. Ir jāseko līdzi Eiropas Savienības atbalsts programmām, jo caur to projektiem pastāv iespēja iegūt līdzekļus gan modernizācijai, gan darbības paplašināšanai.</p>	<p>„Gaidas” savu attīstību veicina tikai pašu spēkiem. Pie lielāko saimniecību līderiem vēl joprojām jānosauca SIA firma „Pasāža”, ZS „Viesuļi”. Jāsaka gan, ka 2015. 2016. gadu piena iepirkumu cenu straujais kritums bija cēlonis vairāku perspektīvu saimniecību pārstrukturizācijai no piena lopkopības uz citām lauksaimniecības nozarēm, bet labs rādītājs ir tas, ka netika pieņemts lēmums par labu pilnīgai likvidācijai.</p>
	<p><u>Kvalitatīvas liellopu gaļas ražošanas attīstība.</u></p> <p>Pieprasījums pēc kvalitatīvas specializēto šķirņu liellopu gaļas pieaug. Raunas pagasta teritorija ir piemērota zālēdāju dzīvnieku audzēšanai. Specializēto šķirņu liellopu audzēšana varētu būt perspektīva arī Raunas pagastā. Šo nozari pagasta lauksaimnieki varētu attīstīt daudz apjomīgāk nekā patlaban.</p>	<p>Liellopu audzēšana plānošanas periodā ir kļuvusi par realitāti un pagastā ir vairāki lauksaimnieki, kas ar to nodarbojas. Tieši pateicoties iepriekš pieminētai piena iepirkumu cenu lejupslidei, šī nozare pagastā ir vēl vairāk paplašinājusies, piemēram, ZS „Krastrīņi” un ZS „Mežiņi” tieši šo nozari ir izvēlējušies par savu, atsakoties no piena lopkopības. Pozitīvs stāsts ir gaļas liellopu audzētāju SIA „Eurasia Livestock” ienākšana pagastā, pārņemot ilgus gadus novārtā atstāto saimniecību „Lapsiņas”.</p>
<p>Teritorijas plānojuma vai attīstības plānošanas dokumenta rezultatīvie rādītāji (piemēram, teritorijas plānojumi – apbūvētās teritorijas, attīstības programmas – realizētie projekti u.c.)</p>		
<p>Dzīvojamo māju teritorijas</p>	<p>Pagasta teritorijā jāveicina ģimenes māju celtniecība. Teritorijas plānojumā paredzēts saglabāt esošos individuālās apbūves rajonus un plānota jaunu individuālo māju apbūves zonu izveidošana Raunā- Kalna ielas, Madaras ielas rajonā, Vidzemes ielas turpinājumā, kā arī ciema teritorijā posmā no Ogriņu mājas līdz attīrīšanas ietaisēm, pašvaldības ceļam <i>Kriķi- Attīrīšanas ietaises</i> ir piešķirts jauns nosaukums- Jaunā iela, izdalot apbūvei paredzētos zemes gabalus; kā arī teritorijai posmā no “Lejas Strautiņiem” līdz “Vecturciņiem” gar ceļa Smiltene- Cēsis malu.</p>	<p>Izstrādājot Raunas novada teritorijas plānojumu 2012. – 2026. gadam, nācās secināt, ka šī plānojuma skatījumos attiecībā uz jaunu individuālo māju apbūvi ir bijis pārāk optimistisks un tādā apmērā to plānot arī turpmāk nav pamata. Individuālo dzīvojamo māju apbūves plānošana bijusi racionāla un sevi pierādījusi Kalna un Madaras ielu rajonā un Jaunajā ielā, bet tās izplešanās gar autoceļa Smiltene – Cēsis malu turpmāk netiek plānota, mākslīgi neatņemot teritorijas lauksaimniecībai.</p>
<p>Jaukta rūpniecības un darījumu iestāžu teritorija</p>	<p>Tās ir gan esošās teritorijas paredzētas šim mērķim, kurās atrodas rūpniecības un darījuma iestādes, gan arī teritorijas abpus autoceļam Rīga – Veclaicene, kur perspektīvā varētu attīstīties dažāda rakstura darījuma iestāžu būvniecība, rodot iespēju uzņēmējiem attīstīties, izmantojot teritorijas priekšrocības.</p>	<p>Šajā teritorijā plānošanas periodā arī nav vērojama aktīva interese par rūpniecības un darījumu uzņēmumu izvietojumu, tai pat laikā ir attīstīties viens ražotājs un, ņemot vērā ceļu un citu komunikāciju infrastruktūras pieejamību un kvalitāti, teritorija arī turpmāk tiek paredzēta rūpniecības attīstībai.</p>

Secinājumi (analītisks paplašināts izvērtējums):

2005.-2017. gadu periodā veiktās darbības Raunas pagastā, tika īstenotas saskaņā ar normatīvo aktu un atbildīgo institūciju izvirzītajām prasībām. Darbību rezultātā netika nelabvēlīgi ietekmēta vide, cilvēku veselību un drošība. Plānojot veicamās aktivitātes uzmanība tika veltīta iedzīvotāju interešu, uzņēmējdarbības attīstības un vides kvalitātes saglabāšanas interešu sabalansēšanai. Darbības rezultātā ir paaugstināts gan labiekārtojuma līmenis un komunālās infrastruktūras līmenis, veicinot piesārņojuma slodzes samazinājumu uz vidi, gan veicināta uzņēmējdarbības attīstība, gan uzlaboti iedzīvotājiem pieejamie pakalpojumi (gan kvantitatīvi, gan kvalitatīvi). Nav pamata uzskatīt, ka Raunas pagasta teritorijas plānošanas īstenošana būtu radījusi kaitējumu dabai Natura 2000 – dabas liegums „Raunas Staburags” - teritorijā.

Nākamais monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņš: -

Datums: 01.02.2017.

Domes priekšsēdētāja

/Evija Zurge/